

**HODNOTIACA SPRÁVA PRIEBEŽNÉHO HODNOTENIA KVALITY
POSKYTOVANÉHO VZDELÁVANIA NA UNIVERZITE MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI
ZA OBDOBIE OD 1. 9. 2010 DO 30. 6. 2012**

Obsah

1. Vstupné informácie	1
1.1. Akreditované študijné programy a možnosti štúdia v cudzom jazyku	1
1.2. Personálne zabezpečenie výučby	3
1.3. Počet študentov	4
1.4. Ďalšie vzdelávanie vysokoškolských učiteľov	5
1.5. Výstupy výskumu	6
1.6. Spolupráca s praxou	8
2. Systém zisťovania a vyhodnocovania kvality nadobúdania vedomostí a rozvoja schopností študentov	9
2.1. Informácia o hodnotiacom systéme	9
2.2. Evidencia publikačnej/umeleckej činnosti doktorandov	11
2.3. Úspešnosť študentov v mimokurikulárnych aktivitách	13
3. Informácie o priebežnom a záverečnom hodnotení vedomostí a zručností podľa profilujúcich predmetov študijných programov	14
3.1. Priebežné hodnotenie vedomostí študentov v profilujúcich predmetoch	15
3.2. Zisťovanie úrovne vedomostí a zručností po realizácii vzdelávacej činnosti	17
4. Návrh opatrení za účelom odstránenia nedostatkov v kvalite výučby	20

Hodnotiaca správa priebežného hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania

1. Vstupné informácie

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej UMB) zriadená zákonom Slovenskej národnej rady č. 139 z 27. februára 1992, bola konštituovaná 1. júla 1992. Jej poslaním je poskytovanie vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania európskej a svetovej kvality, uskutočňovanie základného a aplikovaného výskumu korešpondujúceho s potrebami spoločnosti založenej na poznatkoch a potrebách spoločenskej praxe a udržiavanie a rozvíjanie hodnôt slovenskej a svetovej kultúry. Ponuku klasického univerzitného spektra možností vzdelávania v bakalárskom, magisterskom/inžinierskom i doktorandskom štúdiu v 48 študijných odboroch zabezpečuje na šiestich fakultách:

Ekonomická fakulta (EF),
Fakulta humanitných vied (FHV),
Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov (FPVaMV),
Fakulta prírodných vied (FPV),
Pedagogická fakulta (PF),
Právnická fakulta (PrF).

K hlavným hodnotiacim kritériám kvality poskytovaného vzdelávania na UMB patrí záujem uchádzačov o štúdium študijných programov; vstupné požiadavky na vedomosti uchádzačov o štúdium študijných programov; garantovanie študijných programov a predmetov jadra vedomostí študijných odborov profesormi a docentmi vrátane kvalifikačnej štruktúry učiteľov; dosahované výsledky študentov v štúdiu (aplikácia ECTS, priemerná známka - vážený študijný priemer, prerušenie a zanechanie štúdia, vylúčenie zo štúdia), zapojenie študentov do študentskej a vedeckej aktivity, národné a medzinárodné ocenenia úspechov študentov; ponuka študijných programov a predmetov v cudzích jazykoch; počet študentov študujúcich študijný program alebo jeho časť v cudzom jazyku; uznávanie vzdelávania medzi krajinami a mobility študentov; kvalita vzdelávacieho prostredia a materiálne a technické podmienky pre štúdium (vybavenosť posluchárni dataprojektormi, výpočtovou a informačno-komunikačnou technikou, technológiami, laboratórne a špeciálne vybavenie; prístup študentov k internetu; vybavenosť knižnice odbornou literatúrou a časopismi; zabezpečenie výučby predmetov vlastnou študijnou literatúrou; priestory pre samoštúdium; podmienky na ubytovanie, stravovanie, relaxáciu študentov, ...), spokojnosť študentov so štúdiom študijného programu a s učiteľmi; spätná väzba od študentov a absolventov, zamestnávateľských organizácií, externých hodnotiacich inštitúcií; prepojenosť študijných programov s požiadavkami praxe a umiestnenie absolventov v praxi.

1.1. Akreditované študijné programy a možnosti štúdia v cudzom jazyku

Predpokladom vzdelávania sú akreditované študijné programy. K 31.10.2011 je na UMB akreditovaných 299 študijných programov prvého, druhého a tretieho stupňa štúdia. Z toho v dennej forme štúdia je 170 programov, čo je 56,86 %, a v externej forme 129 študijných programov, čo je 43,14 %. 125 študijných programov (41,81 %) je v prvom stupni štúdia, 124 študijných programov (41,47 %) v druhom stupni a 50 študijných programov (16,72 %) v treťom stupni štúdia.

Oproti predchádzajúcemu akademickému roku priznalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR na návrh Akreditačnej komisie poradného orgánu vlády SR 11 nových práv. Z toho 6 v dennej forme štúdia a 5 v externej forme štúdia. V druhom stupni sa zvýšili možnosti štúdia v 7 študijných programoch, v prvom a treťom stupni štúdia po 2 nových študijných programoch. Na Fakulte prírodných vied skončila platnosť práva v dvoch študijných programoch druhého stupňa štúdia v dennej a externej forme. Prehľad o počte a štruktúre akreditovaných študijných programov je v prílohe 1.

Profiláciou študijných programov patrí UMB ku spoločensky orientovaným vysokým školám s ponukou štúdia učiteľstva, cudzích jazykov, humanitných, pedagogických a prírodných vied, ekonomiky a manažmentu, medzinárodných vzťahov, politológie a práva. Podľa počtu sa ponuka študijných programov v prvom a v druhom stupni štúdia postupne vyrovnáva. Rozdiel je v tom, že v prvom stupni sa ponuka tvorí v rámci 37 študijných odborov a v druhom stupni v rámci 28 študijných odborov. V treťom stupni štúdia v 23 študijných odboroch, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o jeden študijný odbor (príloha 2). Záujem o štúdium na UMB je diferencovaný podľa študijných programov a v priemere je vyšší, ako sú možnosti prijatia (2,35). Z pohľadu fakúlt v akademickom roku 2010/2011 bol zo strany uchádzačov o štúdium najvyšší záujem o 16 študijných programov (príloha 3). Lojálnosť študenta (tzv. vernosť študenta fakulte po ukončení prvého stupňa štúdia), ktorá dosiahla v roku 2011 v priemere 79,84 %, najvyšší stupeň lojálnosti prejavujú študenti Ekonomickej fakulte UMB 96,01 %, sa konfrontuje s otvorenosťou fakúlt študentom z iných vysokých škôl.

Jedným z cieľov skvalitňovania a rozširovania možností štúdia je ponuka študijných programov a predmetov (kurzov) v cudzích jazykoch. Všetky študijné programy tretieho stupňa štúdia môžu študovať aj záujemcovia zo zahraničia. Skúsenosti s organizovaním štúdia v cudzích jazykoch v prvom a druhom stupni má hlavne Ekonomická fakulta a Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, kurzy v cudzom jazyku sú však neodmysliteľnou súčasťou množstva študijných programov aj na Fakulte humanitných vied. Ucelený študijný program Ekonomika a manažment podniku v anglickom jazyku sa od roku 2007 vyučuje v prvom stupni denného štúdia na Ekonomickej fakulte. Od roku 2010 v druhom stupni majú študenti možnosť pokračovať v štúdiu študijného programu Marketingový manažment podniku a študijného programu Financie, bankovníctvo a investovanie vyučovaných aj v anglickom jazyku. Časť štúdia (jeden semester) sa vyučuje v študijných programoch druhého stupňa Interkultúrna komunikácia v cestovnom ruchu v cudzom jazyku (anglický, nemecký, francúzsky) a Ekonomika podnikov cestovného ruchu. Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov organizuje výučbu študijného programu Medzinárodné vzťahy v druhom stupni štúdia aj v anglickom a francúzskom jazyku. Dvojité diplom v spolupráci s univerzitami vo Francúzsku na základe dohôd o spolupráci získavajú študenti Ekonomickej fakulty a Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov, ktorí splnia stanovené podmienky. Fakulta prírodných vied má pripravený študijný program druhého stupňa Informatická matematika na výučbu v anglickom jazyku, doteraz ho pre nedostatočný záujem študentov neotvorila. V rámci vzdelávacieho projektu „Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch“ sa v akademickom roku 2011/2012 podpísali dohody o spoločnom zabezpečovaní 8 študijných programov druhého stupňa štúdia s partnermi v zahraničí.

Ponuku študijných programov v cudzích jazykoch rozširujú kurzy určené zahraničným študentom v rámci mobilít (ERASMUS). Fakulta humanitných vied v roku 2011/2012 ponúkala 285 kurzov a realizovala 83, Ekonomická fakulta ponúkala 114 kurzov v cudzom jazyku a realizovala 93. Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov realizovala všetky kurzy, ktoré ponúkala (29). Fakulta prírodných vied ponúkala 55 kurzov a z dôvodu

nezájmu kurzy nerealizovala. Pedagogická fakulta ponúkala 10 kurzov a realizovala 7. Právnická fakulta nerealizovala v cudzom jazyku žiadny kurz.

1.2. Personálne zabezpečenie výučby

Podľa štatistického vykazovania k 31. 10. 2011 pôsobilo na UMB v prepočítanom evidenčnom počte spolu 596,44 učiteľov, z toho celkom 82,98 profesorov, 134,96 docentov, 309,53 PhD. a 68,97 ostatných učiteľov. Podiel učiteľov vo funkcii docent a profesor z celkového počtu je 36,54 %, čo je o 2,35 % viac ako v predchádzajúcom roku. Na jedno obsadené miesto profesora na UMB pripadá 146,64 študentov, kým v predchádzajúcom roku to bolo 143,84 študentov, čo predstavuje nárast o 2,80 študentov. Priemerný vek vysokoškolských učiteľov k 31. 10. 2011 je 46,5 roka. Podľa kategórií je vek profesorov v priemere 60,71; docentov 51,98 a ostatných pedagógov kategórie PhD. je 41,44 roka. Okrem vysokoškolských učiteľov je na UMB zamestnaných 44 vedeckých pracovníkov.

Študijné programy garantuje spolu 120 garantov, z ktorých 13 garantov má viac ako 63 rokov. Z počtu garantov je 50 % profesorov a 50 % docentov. Fakulty UMB cielene zapájajú do vyučovacieho procesu významných odborníkov z praxe, zahraničných hosťujúcich profesorov a vytvárajú podmienky na krátkodobé a dlhodobé pôsobenie zahraničných expertov a pedagógov vo vyučovacom procese a výskumných projektoch.

V roku 2011 vycestovalo na Erasmus mobility 88 vysokoškolských učiteľov UMB a pricestovalo 84 pedagógov (tabuľka 1). Na základe dlhoročnej spolupráce a osobných kontaktov v rámci projektov alebo pracovných zmlúv pôsobia na fakultách UMB viacerí zahraniční vyučujúci a lektori.

Tabuľka 1 Erasmus mobility pedagógov v roku 2011

Fakulta	Počet evidovaných bilaterálnych dohôd program Erasmus na fakulte	Učiteľské mobility programu Erasmus	
		Vysielaní od nás	Prichádzajúci k nám
EF	75	23	15
FHV	71	3	22
FPVaMV	50	22	8
FPV	34	13	11
PF	57	24	25
PrF	9	3	3
SPOLU 2011	296	88	84
SPOLU 2010	268	101	91

K významným zahraničným odborníkom na Ekonomickej fakulte, ktorí sú zapojení do vyučovacieho procesu patria: prof. Alain Claude Buzelay (Francúzsko), prof. John Robert Hudson, prof. Colin William Lawson (Veľká Británia), prof. Günther Prillwits (Nemecko) prof. René Schaffhauser (Švajčiarsko) a lektori: David Cole z Veľkej Británie, Pablo Dominquez Gagliardi zo Španielska, Simonetta Giulianelli z Talianska, Christophe Lips z Francúzska a Christoph Rosenbaum z Nemecka. V rámci odborných predmetov v roku 2011

sa prezentovalo ďalších 17 zahraničných hostí z významných zahraničných univerzít a 9 domácich predstaviteľov vlády, štátnej správy a podnikateľskej sféry.

Orientácia študijných programov na Fakulte humanitných vied (učiteľstvo cudzích jazykov, prekladateľstvo a tlmočníctvo, európske kultúrne štúdiá) vyvoláva potrebu zamestnávať zahraničných odborníkov (pedagógov) a lektorov, preto je ich zastúpenie najvyššie zo všetkých fakúlt. Fakulta zamestnáva 19 zahraničných pedagógov, čo je z počtu učiteľov fakulty 12,26 %. Sú medzi nimi také medzinárodné uznávané osobnosti ako prof. Gilles Rouet (Francúzsko), prof. Wolfgang Schulze (Nemecko), prof. Massimo Arcangeli (Taliansko), prof. Gzeglédi (Maďarsko), prof. Sugay (Ruská federácia), prof. Zdeňka Kalnická (Česká republika). Prínosom pre študentov je pôsobenie zahraničných lektorov vyučujúcich francúzsky, španielsky, nemecký, anglický, taliansky, maďarský jazyk a slovanské jazyky. V roku 2010/11 pracovalo na fakulte 8, v roku 2011/12 9 zahraničných lektorov. Do pedagogického procesu sa v roku 2010/11 odbornými prednáškami aktívne zapojilo 60 zahraničných hostí a v roku 2011/12 44 zahraničných hostí.

Do vyučovacieho procesu na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov sú zapojení zahraniční vyučujúci prof. Stéphane Rosier, prof. Gilles Rouet, DrSc., prof. Xavier Crettiez, doc. David Garribay, doc. Pascal Dauvin, doc. Nicolas Kaciaf, prof. Jacques de Maillard, prof. Loumaushvili, prof. Slobodan Markivic, prof. Pinzari, prof. Zechowska, prof. Kazanský, prof. Rosputinský, prof. Jerzy Jaskiernia. V rámci krátkodobých pobytov sa odbornými prednáškami prezentovali odborníci z univerzít v ČR (doc. Ilona Švihlíková, doc. Jiří Kohoutek) a z Maďarska (prof. Július Horváth).

Fakulta prírodných vied v rámci programov APVV a nezmluvnej spolupráce v roku 2011 zapojila do vyučovacieho procesu 7 zahraničných odborníkov z Portugalska (prof. Domenico Antonino Catalano a prof. Antonio Breda), z Poľska (prof. Anna Stefanowicz, Tadeusz Pluta), z Ukrajiny (prof. Volodymyr Nykyforov) a z Holandska (dr. Jouke Wilschut, dr. Joep Bost). Fakulta zamestnáva aj ďalších medzinárodne uznávaných odborníkov zo zahraničia ako je napr. prof. Pidlisnyuk Valentína z Ukrajiny a M. S Kolomeytsev Evgeny z Ruska.

Krátkodobé pobyty (v priemere 5 dní) využilo na Pedagogickej fakulte 63 zahraničných hostí na prednášky pre študentov (38) alebo výskumnú spoluprácu (25). Intenzívne kontakty má fakulta hlavne s partnerskými univerzitami v Českej republike (32) a v Poľsku (17). Na základe pracovnej zmluvy je do vyučovacieho procesu zapojený za Poľskej republiky prof. Piotr Kunce.

Na Právnickej fakulte je na základe pracovnej zmluvy do vyučovacieho procesu zapojený z Českej republiky prof. Ján Dedič. So svojimi prednáškami z medzinárodného práva sa prezentovali hosťujúci pedagógovia z partnerskej univerzity v Olsztyne v Poľsku.

1.3. Počet študentov

K 31. 10. 2011 (príloha 4) študuje v prvom a druhom stupni štúdia na UMB 11 724 študentov (o 291 menej ako v predchádzajúcom akademickom roku), v treťom stupni 444 (o 19 menej ako v predchádzajúcom akademickom roku). Podiel študentov tretieho stupňa z celkového počtu študentov je 3,65 %, v prvom stupni štúdia je 55,51 % a v druhom stupni je 40,84 %. Počet študentov prvého stupňa štúdia (6 755) oproti predchádzajúcemu roku poklesol o 4,81 %, čo je 341 študentov. Počet študentov druhého stupňa (4 969) k 31. 10. 2011 oproti štatistike k 30. 10. 2010 stúpol o 50 (1,02 %). Na denné štúdium pripadá 63,2 % z počtu študujúcich.

Ak porovnáme počet absolventov prvého stupňa (2 262) s počtom novoprijatých študentov do prvého roka bakalárskeho štúdia (2 709), znamená to zvýšenie prijímaných

študentov oproti končiacim absolventom o 447, čo je 19,76 %. Na druhý stupeň štúdia bolo 2392 novoprijatých a zapísaných študentov. Vzhľadom na počet absolventov 1. stupňa je počet zapísaných do druhého stupňa štúdia vyšší o 5,75 %. Lojálnosť univerzite prejavilo 1905 absolventov (84,22 %) prvého stupňa štúdia. Podiel absolventov 3. stupňa štúdia tvoril 17,12 % z počtu zapísaných na doktorandské štúdium. V priebehu akademického roka 2010/2011 štúdium prvého stupňa predčasne ukončilo (vylúčenie, zanechanie, ...) 929 študentov (13,75 %). Štúdium druhého stupňa predčasne ukončilo (vylúčenie, zanechanie, ...) 184 študentov (3,70 %). Doktorandské štúdium v akademickom roku 2010/2011 neukončilo 38 študentov (8,56 %), z toho 17 študentov je po štandardnej dĺžke štúdia. Všetci študenti v nadštandardnej dĺžke štúdia študujú v dennej forme štúdia, 20 doktorandov štúdium prerušilo.

UMB vychádza v ústrety študentom rôznych skupín. Podľa evidencie k 31. 10. 2011 je 1 527 študentov (12,55 %) zaradených do tzv. znevýhodnených skupín. Patria sem starší študenti vo veku nad 45 rokov, ktorí študujú hlavne v rámci externého štúdia (286, čo je 2,35 %). Okrem nich ide o študentov so zdravotným postihnutím (27), príslušníkov etnickej skupiny (327), sociálne znevýhodnených študentov (771) a 116 zahraničných študentov (mimo študentských mobilít).

Vývoj počtu zahraničných študentov v 1. a 2. stupni štúdia za akademické roky 2005/2006 až 2011/2012 je uvedený v prílohe 5. V akademickom roku 2011/2012 sa k 31. 10. 2011 zapísalo na štúdium na UMB v dennej a externej forme štúdia 95 študentov, čo je o 10 (11,76 %) viac ako v minulom roku. Podiel zahraničných študentov 1. a 2. stupňa štúdia (95) k celkovému počtu študentov UMB v 1. a 2. stupni štúdia (11 724) je 0,81 %.

K 31. 10. 2011 študovalo v 3. stupni štúdia v dennej a externej forme 21 študentov zo zahraničia. Z toho v dennej forme 8 študentov (38,10 %) a v externej forme 13 študentov (61,90 %). Podiel zahraničných študentov 3. stupňa štúdia (21) k celkovému počtu študentov 3. stupňa štúdia (444) na UMB je 4,73 %. V roku 2011 študovalo spolu na UMB 116 študentov zo zahraničia, čo predstavuje 0,95 % podiel z celkového počtu študentov 1. 2. a 3. stupňa štúdia (12 168). Oproti predchádzajúcemu akademickému roku došlo k zvýšeniu počtu zahraničných študentov študujúcich na UMB o 16 študentov. Mobility študentov sú v prílohe 6.

1.4. Ďalšie vzdelávanie vysokoškolských učiteľov

V rokoch 2010 až 2012 v rámci vzdelávacích projektov financovaných z prostriedkov ESF prebiehajú vzdelávacie kurzy určené vysokoškolským učiteľom UMB. Plánovaný počet účastníkov vzdelávacích aktivít pre pedagógov UMB je 775, čo znamená že v priebehu troch rokov pri počte 597 pedagógov sa môže každý zúčastniť minimálne jednej aktivity.

V projekte „Rozvoj znalostných a pedagogických kompetencií pracovníkov vedy a výskumu a doktorandov“ je vzdelávacia kapacita pre 315 vysokoškolských učiteľov, ktorí si môžu vybrať kurz zameraný na Projektovanie a manažovanie vedecko-výskumných aktivít a získať poznatky o riadení a tvorbe projektov a príprave dokumentácie; alebo sa zapísať na iný kurz a zdokonaľiť v efektívnych komunikačných zručnostiach či elektronickej prezentácii výsledkov výskumu. Účastníci kurzu Štatistické metódy pre prírodné, či spoločenské a humanitné vedy sa obohatili o poznatky z regresnej analýzy, zhlukovej a diskriminačnej analýzy a testovania hypotéz. Do ponúkaného spektra kurzov patrí aj intenzívny kurz Academic English, kurzy Ochrana duševného vlastníctva, Špecializované vzdelávanie v prírodných vedách, politologických a medzinárodných vzťahoch. Doktorandi využili

ponuku kurzov Základy vysokoškolskej pedagogiky a Moderné technológie vo vzdelávaní. Vybrané kurzy absolvovalo k 30. 6. 2012 306 účastníkov.

Druhý vzdelávací projekt „Zvýšenie kvality riadenia a vysokoškolského vzdelávania v podmienkach UMB“ vytvoril predpoklady na vzdelávanie auditorov a manažérov kvality, na získanie pedagogickej spôsobilosti vysokoškolských učiteľov ale aj na vzdelávanie súčasných a potenciálnych manažérov fakúlt. Plánovaná kapacita je 385 účastníkov. Vysokoškolská pedagogika je podľa Pracovného poriadku UMB povinná súčasť kvalifikovanosti vysokoškolského učiteľa a pre každého pedagóga aj po ukončení projektu sa vytvoria možnosti účasti na kurze vysokoškolskej pedagogiky. V akademickom roku 2011/2012 absolvovalo kurz vysokoškolskej pedagogiky 80 vysokoškolských učiteľov a kurz manažérskych spôsobilostí 70 frekventantov. Možnosť zdokonaľiť sa v odbornom cudzom jazyku je vytvorená pre 75 učiteľov, ktorí vyučujú alebo chcú vyučovať v cudzom jazyku, aj v treťom projekte „Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch“. Kurzov sa zúčastnilo v hodnotenom období 49 účastníkov. Ďalšie vzdelávanie učiteľov, ale aj ostatných zamestnancov UMB je upravené v prílohe k Pracovnému poriadku UMB a každoročne v pláne ďalšieho vzdelávania.

1.5. Výstupy výskumu

Štruktúra a kategórie výstupov výskumu úzko súvisia s personálnym obsadením a dlhodobou orientáciou katedier a jednotlivých výskumných tímov. V hodnotenom období sa výskum na UMB sústreďoval najmä do nasledovných skupín oblastí výskumu:

- a) humanitné vedy,
- b) pedagogické vedy,
- c) spoločenské a behaviorálne vedy,
- d) ekonómia a manažment,
- e) právo a medzinárodné vzťahy,
- f) historické vedy a etnológia,
- g) matematika a štatistika,
- h) environmentalistika a ekológia,
- i) informatické vedy, automatizácia a telekomunikácie,
- j) vedy o živej prírode,
- k) umenie,
- l) vedy o športe¹.

Z pohľadu kvantity výstupov možno označiť za dominantné oblasti sociálne a humanitné vedy, pedagogické vedy, ekonómiu a manažment. Podľa kategórií výstupov ale práve dominancia vymenovaných oblastí výskumu má vplyv na to, že výstupy sa publikujú a sú publikovateľné len v slovenskom jazyku a v domácich periodikách (najmä pri tzv. národne orientovaných disciplínach ako je slovenská história alebo slovenský jazyk a literatúra), keďže pre tieto disciplíny je ťažšie presadiť sa v zahraničných karentoch a publikáciách. V rokoch 2010 a 2011 bolo publikovaných v kategórii A1 258, v kategórii A2 607, v kategórii B 86 a v kategórii C 5454 výstupov. Percentuálny podiel jednotlivých fakúlt UMB na skupinách kategórií publikačnej činnosti v roku vykazovania 2010 a 2011 je v tabuľke 2. Menovitý prehľad publikačnej činnosti je na webe <http://www.library.um.sk>. Motivačným nástrojom publikovania kvalitných výstupov je každoročné udeľovanie Ceny rektorky UMB za vedu a výskum spojené s odmenou.

---

¹ K uvedeným oblastiam orientácie výskumu patrí aj bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, rozvíjaná hlavne na Fakulte prírodných vied.

Tabuľka 2 Percentuálny podiel jednotlivých fakúlt UMB na skupinách kategórií publikačnej činnosti v roku vykazovania 2010 a 2011

UMB	A1 2010	A1 2011	A2 2010	A2 2011	B 2010	B 2011	C 2010	C 2011	% priemer 2010	% priemer 2011
FHV	26,04	35,46	30,36	34,45	19,56	17,07	34,27	30,36	27,55	29,3350
FPV	18,75	8,13	19,63	17,90	60,86	60,97	13,91	13,36	28,28	25,0900
EF	13,54	9,88	15,95	14,52	13,04	9,75	19,34	23,17	15,46	14,3300
PrF	4,16	8,13	6,44	4,39	0,00	0,00	5,23	3,90	3,95	4,1050
PF	19,79	17,44	16,87	17,90	2,17	4,87	13,91	14,77	13,18	13,7450
FPVaMV	11,45	8,72	5,52	6,75	0,00	0,00	7,50	10,31	6,11	6,4450
CVV	6,25	12,20	5,21	4,05	4,34	7,31	5,82	3,99	5,40	6,8875

Percentuálne podiely v jednotlivých kategóriách publikačnej činnosti sú vypočítané podľa počtov evidovaných k 31. 1. 2012. Podľa metodiky MŠVVaŠ SR sa publikačná činnosť za predchádzajúci rok uzatvára 31. marca, čo je však neskoro pre spracovanie pre výročnú správu. Posledné stĺpce vyjadrujú vážené počty publikácií v zmysle metodiky tvorby rozpočtu MŠ SR.

V hodnotenom období sa riešilo na UMB 112 projektov VEGA, 31 projektov KEGA, 23 APVV, 7 domácich grantov, 4 rozvojové projekty, 32 zahraničných grantov v tom 9 výskumných, a 18 ostatných domácich grantov. Prehľad grantov je v prílohe 7. Slabou stránkou publikačnej a výskumnej činnosti napriek prijatým opatreniam ostáva publikovanie v karentovaných časopisoch a podiel UMB na zahraničných výskumných projektoch. S cieľom podporiť rozvoj tvorivého vedeckého potenciálu zamestnancov UMB (učiteľov a vedeckých pracovníkov) realizuje UMB od roku 2008 program podpory získavania špičkových zahraničných odborníkov, ktorí prispievajú k internacionalizácii univerzity.

Prehľad o produkčnej výskumnej aktivite tvorivých zamestnancov UMB dáva tabuľka 3 a o podiele fakúlt a Centra vedy a výskumu UMB² na získaní finančných prostriedkov z riešenia výskumných domácich a zahraničných grantov v prepočte na jedného tvorivého zamestnanca je v tabuľke 4.

Tabuľka 3 Prepočet výskumných grantov na fakulty a CVV podľa počtu tvorivých zamestnancov

UMB 2011	Počet výskumných grantov	Počet tvorivých zamestnancov	PP /PTP
EF	13	138,08	0,10
FHV	26	154,91	0,17
FPVaMV	1	39,67	0,03
FPV	34	113,45	0,30
PF	14	106,98	0,13
PrF	2	43,35	0,05
CVV	20	36,46	0,55
SPOLU	110		

² Centrum vedy a výskumu UMB (CVV) koordinuje od 1. marca 2011 činnosť 6 inštitútov, ktoré sú organizačnými súčasťami fakúlt UMB. Zodpovedá za rozvoj väčších interdisciplinárnych projektov a stále priebežné získavanie a realizáciu vedeckých projektov.

Tabuľka 4 Prepočet objemu finančných prostriedkov z výskumných grantov na fakulty a CVV podľa počtu tvorivých zamestnancov

UMB 2011	Financie - výskumné granty	Počet tvorivých zamestnancov	FVVP /PTP
EF	57 703,00 €	138,08	417,89 €
FHV	64 982,00 €	154,91	419,48 €
FPVaMV	1 897,00 €	39,67	47,81 €
FPV	195 066,00 €	113,45	1 719,40 €
PF	65 737,00 €	106,98	614,47 €
PrF	4 870,00 €	43,35	112,34 €
CVV	179 672,00 €	36,46	4 927,92 €
SPOLU	569 927,00 €		

Centrálne podpora z univerzitných zdrojov sa sústredila na krytie spolufinancovania a tvorbu systému riadenia a implementácie projektov podporovaných štrukturálnymi fondmi EÚ. V roku 2011 bolo na UMB implementovaných 10 grantov financovaných zo štrukturálnych fondov a v poslednej výzve OP Vzdelávanie a OP Veda a výskum sa podalo ďalších 5 projektov.

Aj v roku 2011 pokračuje v činnosti na UMB Univerzitná grantová agentúra (UGA) zameraná na podporu mladých vedcov, učiteľov a doktorandov a podporu účelovo zameraných projektov. Z rozpočtu UMB sa vyčlenilo v roku 2011 takmer 70 tis. € (o 30,9 % menej ako v roku 2010).

K výstupom vo vede a výskume patrí aj aplikovaný výskum uskutočňovaný v spolupráci s praxou. K partnerom UMB patria hlavne organizácie štátneho a verejného sektora, podnikateľské subjekty pôsobiace v regióne. Spolupráca sa rozvíja v oblasti kultúry, vzdelávania, hospodárstva, práva, životného prostredia, zahraničných vecí, psychológie, športu ap. Samostatnou je spolupráca s ústavmi SAV, rezortnými a podnikovými výskumnými ústavmi. UMB má vytvorené dve spoločné výskumné pracoviská s ústavmi SAV, spoločne sa riešia výskumné projekty hlavne z oblasti prírodných vied a matematiky, spoločne sa organizujú konferencie a pripravujú doktorandi.

1.6. Spolupráca s praxou

Spolupráca s praxou sa rozvíja v oblasti riešenia výskumných projektov (aplikovaný výskum pre prax) a v oblasti pedagogickej. Záujmom UMB je pripraviť pre prax absolventov, ktorí sa uplatnia na trhu práce. Z toho dôvodu už počas štúdia v študijných plánoch vytvára možnosti na vykonávanie odbornej praxe (prevádzkovej, pedagogickej - priebežná prax, súvislá prax, pedagogické praktikum, terénna prax a klinická prax; trénerskej, prekladateľsko-tlmočnickej) v súlade s profiláciou študijného programu. Témy záverečných prác sa koncipujú tak, aby študent mohol aplikačnú/empirickú časť riešiť vo vybranej organizácii (podnik, inštitúcia, škola). Vybrané témy záverečných prác podľa študijných odborov sa zameriavajú na zistenie názorov potenciálnych zamestnávateľov na prípravu absolventov pre prax a skúmanie očakávaní absolventov v konfrontácii s praxou. Spolupráca s praxou sa rozvíja na zmluvnom alebo nezmluvnom základe, často s využitím osobných kontaktov prostredníctvom absolventov.

Predmet spolupráce so zameraním na rozvoj pedagogického procesu je relatívne široký. Zahŕňa poskytovanie informácií pre spracovanie seminárnych, bakalárskych, diplomových a dizertačných prác študentov v rôznych oblastiach podľa zamerania študijných programov. Intenzívna je spolupráca s externými inštitúciami prostredníctvom participácie ich zástupcov v pedagogickom procese, či už vo forme odborných prednášok, vedenia seminárov alebo účasťou na štátnych záverečných skúškach ako členovia komisií. V neposlednom rade partnerské inštitúcie umožňujú organizáciu predmetových exkurzií vo svojich priestoroch spojených s odbornou diskusiou študentov a zástupcov praxe zameranou na problematiku v závislosti od charakteru navštívenej inštitúcie. V spolupráci s externými inštitúciami sa študenti zapájajú do rôznych súťaží, kde prezentujú svoje odborné schopnosti (Hlava päta ČSOB, VUB Innovation Challenge, PWC DAY, KPMG Ace the Case, KPMG International Case Competition, Ernst and Young - Tax Challenge).

Fakulty podporujú prezentácie o možnostiach študentov pracovať a študovať v zahraničí (v spolupráci so SAIA, DAAD, AIESEC, Precision Marketing Group), ale aj účasť študentov na konferenciách s medzinárodnou účasťou s cieľom rozšírenia vedeckých poznatkov v rôznych oblastiach (dobrovoľníctvo, podnikanie, cestovný ruch). Prednášky lektorov zo zahraničia a významných odborníkov zo Slovenska a zahraničia sa organizujú na všetkých fakultách UMB. Prehľad o spolupráci fakúlt s praxou je v prílohe 8.

2. Systém zisťovania a vyhodnocovania kvality nadobúdania vedomostí a rozvoja schopností študentov

2.1. Informácia o hodnotiacom systéme

UMB sleduje a aplikuje európske normy a smernice na interné a externé zabezpečovanie (hodnotenie) kvality vysokoškolského vzdelávania v európskom priestore. V rámci projektu „Zvýšenie kvality vysokoškolského riadenia v podmienkach UMB“ je plánovaná aktivita zameraná na implementáciu a udržiavanie systému manažérstva kvality podľa požiadaviek medzinárodnej normy ISO 9001:2008, ktorá sa v podstatných požiadavkách zhoduje s požiadavkami ESG. Za tým účelom zriadila Radu kvality UMB ako odborný, poradný, iníciačný a metodický orgán v oblasti zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. V rokoch 2011 a 2012 prebiehajú vzdelávacie kurzy zamerané na získanie kompetencií na zabezpečovanie kvality a výcvik interných audítorov a manažérov kvality na jednotlivých súčastiach UMB a spracúvajú sa dokumenty nevyhnutné na zavedenie systému manažérstva kvality. V roku 2013 sa plánuje implementácia manažérstva kvality na fakultách UMB. Hodnotenie podľa ISO zodpovedá návrhom ESG noriem a smerníc (príloha 9).

Skúsenosť so zavedením manažérstva kvality má Ekonomická fakulta, ktorá ako prvá vysokoškolská inštitúcia univerzitného typu na Slovensku získala v roku 1999 medzinárodný certifikát systému manažérstva kvality podľa normy EN STN ISO 9001:2000. V mesiaci január 2012 bol na fakulte uskutočnený štvrtý reaudit funkčnosti existujúceho systému kvality certifikovaným pracoviskom SGS Slovakia spol. s r.o. Košice. Vedenie Ekonomickej fakulty UMB obhájilo plnenie požiadaviek noriem ISO 9001:2008 pre navrhovanie, prípravu a poskytovanie univerzitného vzdelávania, vedeckú činnosť a výskum v oblasti ekonomiky so zameraním na cestovný ruch, verejnú ekonomiku a služby, ekonomiku a manažment podniku, financie, bankovníctvo a investovanie, regionálny rozvoj a verejnú správu.

Prepojenie kvality vzdelávania s problematikou hodnotenia študentov súvisí s implementáciou Bolonského procesu a európskeho kreditového systému ECTS na UMB.

Z uvedeného dôvodu sa hodnotenie študentov nedotýka len vysokoškolských učiteľov, ale je súčasťou politiky kvality vzdelávania na inštitucionálnej a univerzitnej úrovni.

Problematika hodnotenia kvality vzdelávania je súčasťou dlhodobých zámerov, interných predpisov a smerníc UMB a jej fakúlt. Na tvorbe stratégie hodnotenia vzdelávania participujú zainteresované skupiny a jednotlivci z interného a externého prostredia univerzity/fakúlt. Osahom stratégie zabezpečovania kvality na UMB sú:

- a) ciele kvality (vzhľadom na rôznorodosť fakúlt sú na úrovni UMB definované všeobecne a každá z fakúlt si stanovuje špecifické ciele a politiku kvality vzhľadom na profiláciu študijných programov a priority vo vede a výskume),
- b) spokojnosť zainteresovaných strán (spätná väzba),
- c) monitorovanie a meranie procesov (záujem o štúdium študijných programov; marketing trhu vzdelávania a práce; prijímacie konanie; proces vzdelávania - študijné výsledky, predčasne ukončené štúdiá, výkony učiteľov, aplikácia kreditového systému, efektivita študijných programov, personálne zabezpečenie; uplatnenie absolventov ap.),
- d) zabezpečenie procesu vzdelávania zdrojmi (infraštruktúra, ľudské, informačné) a analýza údajov a zlepšovanie.

Vstupy a výsledky procesu vzdelávania sa hodnotia každoročne na úrovni fakúlt a vedenia UMB. Následne sa spracúvajú v správach o pedagogickej činnosti, vo výročných správach, v hodnotení Dlhodobého zámeru. Podkladom hodnotenia sú dosiahnuté výsledky na prijímacích skúškach (príloha 10) a prehľad o úspešnosti ukončenia štúdia v rámci štandardnej dĺžky štúdia (príloha 11), úspešnosť študentov (príloha 12) v priebehu štúdia (počet zapísaných študentov na študijný program, počet predčasne ukončených a prerušených štúdií, akademické mobility, zapojenie do riešenia prác študentskej a vedeckej aktivity, plnenie študijných povinností v riadnom a náhradnom termíne, dosiahnutá priemerná známka, počet prenesených študijných povinností do vyššieho roka štúdia, nadštandardné štúdium, ukončenie štúdia). Zisťuje sa kontinuita v štúdiu študijných programov v študijnom odbore v prvom, druhom a prípadne aj v treťom stupni štúdia, tzv. ojedinelosť ponúkaných študijných programov a konkurencia s inými školami. Raz za tri roky sa uskutočňuje analýza SWOT študijných programov UMB, ktorá je predmetom rokovania porady s prodekanmi pre pedagogickú činnosť, grémia a kolégia rektorky a závery sa premietajú v návrhu opatrení na reštrukturalizáciu štúdia. Výsledky hodnotenia sa sprístupňujú na intranete. V roku 2011 sa zriadila komisia na udržanie a rozvoj študijných programov vedená prorektorom pre rozvoj a informatizáciu.

Jednou z foriem vnútornej kontroly kvality poskytovaného vzdelávania je hospitačná činnosť. Každý vysokoškolský učiteľ pôsobiaci na UMB vrátane denných doktorandov zapojených do pedagogického procesu musí absolvovať doplňujúce pedagogické štúdium (kurz vysokoškolskej pedagogiky), aby získal potrebnú pedagogickú spôsobilosť. Hospitácie vykonávajú najmä garanti študijných programov a predmetov, môžu ich vykonávať aj vedúci katedier, dekan alebo dekanom poverená osoba. Hospitačná činnosť pomáha pri zvyšovaní úrovne práce mladého/začínajúceho vysokoškolského učiteľa a nepriamo aj pri zvyšovaní účinnosti procesu vzdelávania. Kvalitu výučby hodnotia vzájomne pedagógovia, napríklad skúsenejší kolega sa stáva tzv. tútorom začínajúceho učiteľa, hospituje jeho výučbu a spoločne analyzujú otázky výučby i hodnotenia predmetu. Začínajúci učiteľ sa môže zúčastňovať výučby skúsenejšieho kolegu. Precízne sú hospitácie na pedagogickej praxi študentov v školách. Hospitáciami na vyučovaní priamo v praxi sa overujú schopnosti a kompetencie študentov prakticky zvládnuť povolanie učiteľa a dochádza zároveň k prepojeniu didaktikov katedier s praxou.

V súvislosti s uplatňovaním princípov trvalého zlepšovania procesu vzdelávania sa každý rok uskutočňuje prieskum hodnotenia kvality vzdelávania študentmi denného a externého štúdia. Na získanie primárnych informácií sa používajú anonymné dotazníky. Výber hodnotených vyučujúcich a predmetov sa realizuje v spolupráci s vedúcimi jednotlivých pracovísk fakulty. Výsledky celkového hodnotenia štúdia a návrhy a pripomienky študentov sú po vyhodnotení ankety prerokované vo vedení fakúlt, v kolégiu dekana a o prijatých opatreniach sú informovaní aj zástupcovia študentov. S výsledkami hodnotenia jednotlivých vyučujúcich sú oboznámení vedúci príslušných pracovísk a hodnotení zamestnanci.

V akademickom roku 2011/2012 už desiatykrát vyjadrili študenti svoje názory ku kvalite výučby a k jednotlivým pedagógom. Objektom hodnotenia bolo 184 pedagógov, čo je 30,85 % prepočítaného evidenčného počtu vysokoškolských učiteľov. V priemere jedného pedagóga hodnotilo 30 respondentov. Možnosť A na všetky otázky zvolilo 47,25 % a hodnotenie B 28,24 %, čo je 75,49 % pozitívnych hodnotení. Najvyššiu spokojnosť prejavili študenti v desiatej otázke (59,01 %), ktorá sa zameriavala na disponovanie odbornými vedomosťami, ktoré vie pedagóg adekvátne sprístupniť študentom. Najmenej hodnotení získala siedma otázka zameraná na priebežné zisťovanie úrovne vedomostí študentov počas semestra.

Druhé sociologické opytovanie sa zameriava na hodnotenie kvality (obsah a podmienky zabezpečenia) študijných programov a uskutočňuje sa v závere štúdia. V roku 2011 sa do hodnotenia zapojilo 2 115 absolventov, čo je 47,6 % z počtu úspešne ukončených. Predmetom hodnotenia bolo 114 študijných programov, čo je 47,11 % z ponúkaných. Zodpovednosť za obsah študijného programu majú garant študijného programu, garanti predmetov a vyučujúci. Najmenej pripomienok mali študenti ku vhodnosti (skladbe) predmetov vzhľadom na deklarovaný profil absolventa, logickej postupnosti a nadväznosti predmetov. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa zlepšila podľa vyjadrení študentov možnosť výberu povinne voliteľných a výberových predmetov a obsah prednášok a seminárov, v ktorých sa prezentujú a aplikujú aktuálne poznatky. Pretrváva problém spojený s ponukou odborných predmetov vyučovaných v cudzích jazykoch.

Zdroje nevyhnutné pre výučbu, podmienky štúdia sú v zodpovednosti príslušnej fakulty – exekutívy fakulty a univerzity. Najviac nespokojnosti zo strany absolventov bolo s dostupnosťou a využívaním internetu vrátane výpočtovej techniky (tento problém sa vyriešil vďaka projektu ESF a v súčasnosti aj vo všetkých študentských domovoch UMB je prístup na internet), rezervy sú aj v práci študijných oddelení v poskytovaní informácií a pomoci študentom. Zlepšenie informovanosti o podmienkach a priebehu štúdia by uvítala polovica respondentov. Na druhej strane vysoké pozitívne hodnotenie udelili za zlepšujúcu sa vybavenosť univerzitnej knižnice dostupnými literárnymi zdrojmi, vhodné materiálne a technické zázemie pre štúdium (učebne, študovne, priestory fakúlt vybavené výpočtovou technikou), využívanie kreditového systému štúdia, možnosti štúdia v zahraničí i organizácii výučby z hľadiska rozvrhu. Priemerná známka celkového hodnotenia absolvovaného študijného programu v roku 2011 podľa sociologického opytovania bola 1,74. Výsledky sociologických opytovania sú zverejnené na webovej stránke univerzity.

Zisťovanie spätnej väzby na kvalitu vzdelávania od zamestnávateľov sa robí sporadicky. Mnohé zo záverečných prác a projektov sa zameriavajú na umiestnenie absolventov v praxi a zisťovanie názorov zamestnávateľov na prípravu absolventa. Príležitosťou na získanie spätnej väzby sú aj kluby absolventov, konferencie, účasť absolventov a odborníkov z praxe na štátnych skúškach, ich zapojenie do pedagogického procesu a i.

2.2. Evidencia publikačnej/umeleckej činnosti doktorandov

V treťom stupni štúdia k 31. 10. 2011 je spolu 444 študentov, čo je o 19 študentov menej ako v predchádzajúcom roku (4,10 %). Najviac doktorandov má Fakulta humanitných vied

144 študentov, Ekonomická fakulta 95 študentov, Pedagogická fakulta 83, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov 64, a Fakulta prírodných vied 58 študentov. Právnická fakulta nemá študentov doktorandského štúdia. Kvantitatívny prehľad o doktorandskom štúdiu je v tabuľke 5.

Tabuľka 5 Študenti 3. stupňa štúdia k 31. 10. 2011 a absolventi k 30. 9. 2011

Fakulta	Počet študentov DrŠ				Novoprijatí zapísaní do 1. roka štúdia				Absolventi				
	Spolu	z toho v dennej FŠ	% podiel EŠ na celk. DrŠ.	% podiel v DŠ	Spolu	% podiel	z toho v dennej FŠ	% podiel	Spolu	% podiel k počtu študentov	z toho v dennej FŠ	% podiel abs. DŠ na celk. počte DrŠ.	% podiel abs. DŠ na DŠ DrŠ.
EF	95	69	27,37	72,63	22	23,16	18	81,82	11	11,58	7	7,37	10,14
FHV	144	68	52,78	47,22	31	21,53	14	45,16	23	15,97	12	8,33	17,65
FPVaMV	64	35	45,31	54,69	18	28,13	10	55,56	12	18,75	9	14,06	25,71
FPV	58	44	24,14	75,86	17	29,31	14	82,35	16	27,59	11	18,97	25,00
PF	83	51	38,55	61,45	21	25,30	14	66,67	14	16,87	9	10,84	17,65
PrF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	444	267	39,86	60,14	109	24,55	70	64,22	76	17,12	48	10,81	17,98

Publikačné výstupy doktorandov podľa oblastí výskumu zodpovedajúcich 23 študijným odborom sledujú fakulty v ročných správach o vedecko-výskumnej činnosti. Prehľad publikačných aktivít doktorandov za rok 2011 je v tabuľke 6.³

Tabuľka 6 Publikačné výstupy doktorandov od 1. 9. 2010 do 30. 6. 2012

Kategória fakulta	Skupina A1 (počet) ⁴	Skupina A2 ⁵	Skupina B ⁶
Ekonomická fakulta			
denné doktorandské štúdium	0	7	0
externé doktorandské štúdium	0	3	0
Fakulta humanitných vied			
denné doktorandské štúdium	15	10	0
externé doktorandské štúdium	14	21	1
Fakulta prírodných vied			
denné doktorandské štúdium	3	15	1
externé doktorandské štúdium	1	0	0
Pedagogická fakulta			
denné doktorandské štúdium	6	5	0
externé doktorandské štúdium	3	3	0
Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov			
denné doktorandské štúdium	2	10	0
externé doktorandské štúdium	0	1	0

³ V akademickom informačnom systéme evidujú školitelia publikačné výstupy a zapojenie do výskumných projektov denných aj externých doktorandov pred termínom konania obhajoby dizertačnej práce.

⁴ Knižné publikácie charakteru vedeckej monografie (AAA, AAB, ABA, ABB, ABC, ABD)

⁵ Ostatné knižné publikácie (ACA, ACB, BAA, BAB, BCB, BCI, EAI, CAA, CAB, EAJ, FAI)

⁶ Publikácie v karentovaných vedeckých časopisoch a autorské osvedčenia, patenty a objavy (ADC, ADD, AEG, AEH, BDC, BDD, CDC, CDD, AGJ)

2.3. Úspešnosť študentov v mimokurikulárnych aktivitách

Súčasťou ocenenia študentov, ktorí dosiahli vynikajúce výsledky v štúdiu je udelenie Ceny dekana alebo Ceny rektora pri ukončení príslušného študijného programu. Za vynikajúce výsledky počas celého štúdia a všestranné aktivity v akademickom roku 2010/2011 udelili dekani fakúlt cenu 63 najúspešnejším absolventom. V porovnaní s predchádzajúcim rokom ide o zníženie počtu ocenených o 116⁷.

Dekani fakúlt v súlade s kritériami priznávania motivačných štipendií odmenili aktívnych študentov za vynikajúce študijné výsledky dosiahnuté za akademický rok (1114), za úspešné spracovanie a prezentovanie vedeckej práce na dňoch študentskej vedeckej aktivity (52), za reprezentáciu fakulty/univerzity a vynikajúce výsledky vo vedeckej, umeleckej alebo športovej činnosti (199).

Študentská vedecká a odborná činnosť je dôležitou súčasťou rozvoja tvorivého potenciálu študentov a priestorom pre rozvoj študijných odborov a študijných programov, ktoré je možné študovať. Na Ekonomickej fakulte sa v roku 2011 súťažilo v 8 sekciách a do súťaže bolo zaradených 59 prác, ktoré prezentovalo 80 súťažiacich. Študentom, ktorí sa svojimi prácami umiestnili na prvých troch miestach, sa priznalo motivačné štipendium.

Fakulta humanitných vied organizovala súťaž študentskej vedeckej aktivity na 6 katedrách – európskych a kultúrnych štúdií, etiky a aplikovanej etiky, telesnej výchovy a športu, filozofických vied, slovenského jazyka a literatúry s oddelením prekladateľstva a tlmočníctva. Do súťaže sa zapojilo 54 študentov. Najlepší súťažiaci boli odmenení z prostriedkov podnikateľskej činnosti fakulty a knižnými darmi z katedier.

Študentskej vedeckej aktivity sa na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov zúčastnilo 8 súťažiacich. Najlepšie tri práce boli odmenené. Študentská vedecká aktivita na Fakulte prírodných vied spolu s ďalšími vedeckými a odbornými aktivitami, ako sú konferencie a semináre, na ktorých participujú študenti, patrí medzi dôležité výskumné, vedecké a odborné aktivity študentov. Do súťaže o najlepšie študentské práce vedeckého a odborného charakteru z prírodovedných odborov v 8 sekciách - Biológia a ekológia, Didaktika prírodovedných odborov, Životné prostredie, Technika, Geografia, Geológia a krajinná ekológia, Chémia, Informatika a Matematika sa prihlásilo 49 študentov. Najlepší študenti boli odmenení.

Na Pedagogickej fakulte sa konali katedrové kolá študentskej vedeckej odbornej a umeleckej činnosti v troch sekciách podľa študijného zamerania súťažiacich. Zúčastnilo sa ich 48 študentov. Víťazi behaviorálnej sekcie reprezentovali fakultu na 11. ročníku celoslovenskej súťažnej konferencie a medzinárodnej konferencii Študentské psychologické dni v Olomouci. Na výzvu dekana Právnickej fakulty zapojiť sa do súťaže o najlepšiu vedeckú prácu v rámci študentskej vedeckej konferencie reagovali štyria študenti, ktorí prezentovali Rímsky súdny spor aj na Noci výskumníkov.

UMB v hodnotenom období reprezentovali študenti na významných športových, kultúrnych a iných aktivitách. K významným úspechom patrí nominácia na Svetovú letnú univerziádu v basketbale žien, na Zimné olympijské hry vo Vancouveri (8 študentov), na Majstrovstvá sveta (atletika, biatlon, pretláčanie rukou, kulturistika a fitness), na Letnú svetovú univerziádu 2011 v Číne (6 študentov), na Majstrovstvá Európy a iné medzinárodné súťaže (viac ako 20 študentov), či zisk titulu majsteriek sveta za rok 2011 v hokejbale. UMB má mnohonásobnú európsku, svetovú a olympijskú víťazku v paraolympijskom lyžovaní, olympijskú reprezentantku v skeete.

⁷ Rozdiel v počte ocenených študentov v roku 2011 oproti roku 2010 bol ovplyvnený zmenou hornej hranice dosiahnutých študijných výsledkov za celé štúdium z 1,5 na 1,3.

Úspechom UMB a jej študentov sú aj vystúpenia Univerzitetného speváckeho zboru Mladosť z Pedagogickej fakulty na domácich a zahraničných podujatiach, Noc výskumníkov na Slovensku 2011 za aktívnej podpory študentov Fakulty prírodných vied a Právnickej fakulty, účasť študentov Ekonomickej fakulty na medzinárodnej študentskej súťaži Customer satisfaction University Award 2011, reprezentácia študentov Fakulty humanitných vied na medzinárodných prekladateľských súťažiach.

Študentom UMB, ktorí dosiahli vynikajúce výsledky v oblasti výskumnej, kultúrnej, športovej a inej činnosti a úspešne reprezentovali univerzitu, udeľuje rektorka v deň slávnostného otvorenia akademického roka vyznamenanie formou mimoriadneho ocenenia. V roku 2011 toto ocenenie získali traja študenti UMB a to Bc. Anton Hruboň z Fakulty humanitných vied za významnú publikačnú, vedecko-výskumnú a vedecko-organizátorskú činnosť v oblasti histórie Slovenska 20. storočia. Študent Anton Hruboň vydal jednu odbornú monografiu, viacero vedeckých štúdií, založil zborníkové periodikum, je šéfredaktorom a hlavným tvorcom uznávaného odborného internetového časopisu Druhá svetová. Študentka 2. roku bakalárskeho štúdia Zuzana Kolcúnová za úspešnú športovú reprezentáciu UMB v hokejbale žien, ako členke víťazného tímu slovenských hokejbalistiek, ktoré získali titul majsteriek sveta. Študent 3. roka Fakulty humanitných vied za úspešnú športovú reprezentáciu UMB v rýchlostnej kanoistike. Peter Gele získal zlatú medailu na treťom podujatí Svetového pohára v nemeckom Duisburgu v roku 2011 v pretekoch K1 mužov na 500 m, na predchádzajúcich dvoch podujatiach získal striebornú a bronzovú medailu.

3. Informácie o priebežnom a záverečnom hodnotení vedomostí a zručností podľa profilujúcich predmetov študijných programov

Princípy hodnotenia študentov sa aplikujú už pri tvorbe študijných programov. Študijné programy obsahujú informácie o postupoch hodnotenia uchádzačov o štúdium a informácie o podmienkach účasti na štátnych skúškach a umiestnení absolventov na trhu práce. Ciele, obsahové zameranie a spôsoby hodnotenia jednotlivých študijných predmetov sa detailne uvádzajú v informačných listoch predmetov. Hodnotenie predmetov je možné buď v podobe priebežného hodnotenia, záverečného alebo kombinovaného hodnotenia či absolvovaním predmetu s výsledkom „absolvoval“.

Zodpovednosť za tvorbu študijného programu má garant študijného programu a garanti jednotlivých predmetov študijného programu. Vytvorenie konkrétneho postupu hodnotenia študentov je v kompetencii príslušného pedagóga v spolupráci s garantom predmetu a garantom študijného programu. Na dvoch fakultách UMB sú zriadené tzv. predmetové komisie vedené prodekanmi pre pedagogickú činnosť, v pôsobnosti ktorých je prerokovanie návrhov na zaradenie nových alebo inovovaných predmetov do študijného plánu a spôsob hodnotenia predmetov.

Vymedzenie jadra vedomostí v celoštátne určených obsahoch jednotlivých študijných odborov vytvára spoločný základ profilácie budúcich absolventov príslušného študijného odboru, čo umožňuje mobilitu študentov v rámci toho istého alebo príbuzného študijného odboru. Každá z vysokoškolských inštitúcií modifikuje svoje študijné plány a naplňa ich predmetmi, ktoré rozvíjajú národný rámec kvalifikácií. V odbornom profile absolventa sú určené minimálne vedomosti a schopnosti, ktoré študent musí ovládať, ak chce vykonávať povolanie, na ktoré sa v rámci štúdia pripravuje. Opisy študijných odborov a študijných programov je potrebné upraviť v súlade s európskym kvalifikačným rámcom a požiadavkami

trhu práce (trh práce na Slovensku nerešpektuje absolventov bakalárskeho štúdia). V informačných listoch predmetov nestačí definovať ciele výučby predmetu, ale jasne určiť aj výstupy vzdelávania v predmete v prepojení na profil absolventa študijného odboru.

3.1. Priebežné hodnotenie vedomostí študentov v profilujúcich predmetoch

Prvé hodnotenie vedomostí študentov sa uskutočňuje v rámci prijímacieho konania. Na UMB prevláda diagnostické hodnotenie uchádzačov o štúdium na základe dosiahnutých výsledkov stredoškolského štúdia alebo na základe konania prijímacích skúšok, prípadne sa kombinujú obe tieto formy. Pri prijímaní bez prijímacej skúšky (väčšinou je nižší záujem o štúdium študijného programu) zohľadňujú fakulty buď celkové hodnotenia z jednotlivých predmetov dosahované uchádzačmi počas ich štúdia na strednej škole alebo vyberajú profilové predmety viažuce sa na profil študenta (absolventa) príslušného študijného odboru. Do hodnotenia sú zahrnuté i absolvované aktivity počas stredoškolského štúdia súvisiace s odborom štúdia.

Na UMB prevláda prijímanie uchádzačov na štúdium na základe prijímacej skúšky. Prijímacia skúška sa zameriava na preverenie získaných vedomostí z predchádzajúceho vzdelávania a to v predmetoch, ktoré sú kľúčové pre príslušný študijný program. Preverenie schopností a zručností, preverenie talentu pre štúdium sa realizuje formou talentových skúšok, ktoré sú súčasťou prijímacieho konania na študijné programy zamerané na telesnú výchovu a šport, výtvarné a hudobné umenie.

Obsah štúdia je vymedzený v študijnom pláne študijného programu povinnými a povinne voliteľnými predmetmi a vychádza z profilu absolventa. Ak je v opise študijného programu uvedené, že absolvent štúdiom získa odborné, organizačné, komunikačné a sociálne schopnosti a kompetencie, znamená to, že klasické poznávacie učenie sa rozširuje o teórie upevňovania správnych reakcií, učenie zo skúseností (aktívne experimentovanie, reflexia, prípadové štúdie, simulované situácie) a sociálne učenie (interakcia medzi členmi skupiny, aktívne a tvorivé metódy učenia). Napríklad nácvik komunikačných zručností absolventa, ktorý bude pracovať s ľuďmi a vystupovať pred verejnosťou, sa rozvíja tak, že študenti sú aktívnymi účastníkmi vyučovacej hodiny a cvičia sa vo vedení rozhovoru, pracovnej porady, moderujú pracovné situácie, vyjednávajú a argumentujú, prezentujú „svoju“ spoločnosť a seba pred verejnosťou. V tomto prípade je súčasťou hodnotenia študenta nielen zistenie odborných poznatkov z predmetu ale aj hodnotenie jeho schopnosti pripraviť sa na verejné vystúpenie a aktívne zvládnuť riešenie prípadovej štúdie alebo prezentovanie vlastného projektu. Koordináciu obsahu štúdia podľa predmetov a vhodnosť zvolených metód a foriem výučby, kritérií priebežného a záverečného hodnotenia predmetov vykonáva garant študijného programu v spolupráci s garantmi predmetov.

Úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a kompetencií sa hodnotí v rámci každého predmetu študijného plánu. Používa sa kvantitatívne hodnotenie, kde je študent hodnotený prostredníctvom klasifikačnej stupnice podľa ECTS (A-FX), pričom pri dosiahnutí požadovanej úrovne získaných vedomostí, zručností a kompetencií sa študentovi udeľujú kredity. Hodnotenie je najčastejšie realizované ústnou formou alebo písomnou formou. V prípade ústnej formy hodnotenia dostáva študent bezprostrednú spätnú väzbu od pedagóga. V prípade písomnej formy hodnotenia získava študent spätnú väzbu neskôr (cca. od 1 do 7 dní). Aj v takomto prípade má študent možnosť nahliadnuť do testu, resp. vyžiadať si od pedagóga informáciu ohľadom svojho výkonu.

Kritériá hodnotenia študentov podľa princípov ECTS sú vo všeobecnosti obsiahnuté v študijných poriadkoch fakúlt/UMB a konkrétne v informačných listoch predmetov. Dokumenty sú zverejnené v AIS a na www stránkach fakulty. Na prvej vyučovacej hodine sa s nimi oboznamujú študenti zapísaní na predmet. Vychádza sa z bodového hodnotenia (hodnotenia v %) jednotlivých aktivít, ktoré sú predmetom priebežného a záverečného hodnotenia. Napríklad v priebehu semestra môže študent za splnenie čiastkových študijných povinností (prezentácia projektu, písomný test, uskutočnený terénny prieskum ai.) získať x bodov z maximálneho počtu bodov/% (podľa rozhodnutia garanta). Ostatné body získa pri záverečnom hodnotení. Bodové hodnotenie sa premieta do známky, pritom je určené, aké vedomosti, schopnosti musí študent preukázať aby dosiahol hodnotenie A (100 – 94) až FX (menej ako 65). Napríklad pri hodnotení študenta v predmete Literatúra nemecky hovoriacich krajín 4 musí študent pri hodnotení A preukázať nielen dôkladnú vedomostnú znalosť historických fenoménov literatúry 20. storočia, ale aj literárno-analytické a interpretačné zručnosti a schopnosť analyzovať spoločensko-historické a literárno-estetické súvislosti literárnych diel.

Vyučujúci, v pôsobnosti ktorých sú odborné praxe študentov (v závislosti od študijného programu), zvyčajne žiadajú od študentov spracovanie a obhájenie projektu. Kritériá hodnotenia projektu sú odstupňované v škále: napríklad - rozsiahle kritické poňatie problematiky, dobre štruktúrovaný projekt, vynikajúca argumentácia vlastných stanovísk s jedinečnou prezentáciou (100 – 94); relatívne dobré obsiahnutie problematiky s dobrým výberom štruktúry projektu a zdrojov, ucelená argumentácia s využitím vlastných stanovísk a odporúčaní, vhodná prezentácia (93 – 87); .... uspokojivá štruktúra projektu a uspokojivý štýl prezentovania, obsah spracovania s nedostatočným prepojením na postupy v praxi alebo minimálnou kritickou analýzou, názory iných preberá bez komparácie, obmedzené zdroje spracovania (72 – 65), nevyhoveli minimálnym kritériám hodnotenia, neadekvátne a nekritické pochopenie problému (menej ako 65). Špecificky v učiteľských programoch sa hodnotenie opiera o hodnotiaci arch, ktorý vyplní pre fakultu cvičný učiteľ, pričom hodnotenie spolu zahŕňa aj kvalitu študentovho portfólia.

Objektom hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania na fakultách UMB bolo spolu 558 profilujúcich predmetov v 145 študijných programoch 1. a 2. stupňa denného štúdia. V súlade s kreditovým systémom ECTS sa dôraz kladie na kombináciu priebežného a záverečného hodnotenia vedomostí a zručností študentov, čo potvrdili aj získané výsledky hodnotenia. Kombinované hodnotenie sa používa v 420 predmetoch, čo je 75,27 % (tabuľka 7). Na základe priebežného hodnotenia získavajú študenti kredity v 89 predmetoch, čo je 15,95 %. Najvyšší podiel priebežného hodnotenia je na Fakulte humanitných vied v predmetoch napr. Aplikovaná antropológia, Manažment športu 1, Sociálna filozofia, Lexikálna sémantika, Syntax slovenského jazyka, Morfológia nemeckého jazyka 1, a pod. a na Pedagogickej fakulte v predmetoch napr. Inkluzívna edukácia, Predškolská pedagogika, Interpretácia umenia 3, Pastoralná teológia 2 – Kresťanské poradenstvo a iné. 49 predmetov, čo je 8,78 % z počtu hodnotených predmetov má len záverečné hodnotenie.

Podľa foriem hodnotenia prevláda v priebežnom a záverečnom hodnotení písomné skúšanie. V priebežnom hodnotení v porovnaní so záverečným hodnotením sa kladie dôraz aj na inú formu preverovania vedomostí, schopností a kompetencií študentov napr. prezentácie projektov, prípadové štúdie, simulované situácie, praktický výkon – maľovanie, šport, prekladateľstvo a tlmočníctvo, protokoly z laboratórnych cvičení, meraní, kartotéka pokusov, prezentácie, eseje, ap.

K najviac aplikovaným metódam hodnotenia patria písomné skúšky, testy, ústne skúšky a iné metódy (napr. seminárne práce a ich prezentácie, samostatné výstupy a produkty práce študentov, ako aj denníky, kazuistiky, analýzy absolvovaných činností apod.).

Tabuľka 7 Priebežné a záverečné hodnotenie

Fakulta	Priebežné hodnotenie			Záverečné hodnotenie			Kombinované hodnotenie			Počet hodnotených predmetov	
	Počet	Podiel z predmetov fakulty	Podiel z predmetov univerzity	Počet	Podiel z predmetov fakulty	Podiel z predmetov univerzity	Počet	Podiel z predmetov fakulty	Podiel z predmetov univerzity	Počet	%
EF	0	0,00	0,00	2	5,56	0,36	34	94,44	6,09	36	6,45
FHV	68	32,69	12,19	12	5,77	2,15	128	61,54	22,94	208	37,28
FPVaMV	0	0,00	0,00	8	30,77	1,43	18	69,23	3,23	26	4,66
FPV	7	4,83	1,25	18	12,41	3,23	120	82,76	21,51	145	25,99
PF	14	11,20	2,51	3	2,40	0,54	108	86,40	19,35	125	22,40
PrF	0	0,00	0,00	6	33,33	1,08	12	66,67	2,15	18	3,23
Spolu	89	15,95	15,95	49	8,78	8,78	420	75,27	75,27	558	100,00

Súhrnný prehľad za UMB a za fakulty podľa foriem a metód priebežného a záverečného hodnotenia predmetov je v prílohách 13 a – 13g.

3.2. Zisťovanie úrovne vedomostí a zručností po realizácii vzdelávacej činnosti

Rozhodnutie o vstupnom testovaní v rámci predmetu je upravené v zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v § 87a a v Smernici UMB č. 16/2011 Pravidlá hodnotenia kvality vzdelávania na UMB. Účasť na vstupnom hodnotení je pre študentov dobrovoľná a predpokladá sa účasť minimálne 75% študentov, ktorí sú na predmet zapísaní. Vstupné testovanie vedomostí alebo zručností sa uskutočnilo v skupine 558 povinných predmetov vyučovaných v letnom semestri denného štúdia, ktorými sa profilujú absolventi študijných programov. Celkový počet študentov 1. a 2. stupňa denného štúdia na UMB je 7 699. Do vstupného hodnotenia formou testu z počtu 20818 študentozápisov⁸ sa zapojilo 76,36 % a záverečného hodnotenia 74,58 % (tabuľka 8).

Tabuľka 8 Počet hodnotení predmetov

Fakulta	Počet zapísaných na hodnotené predmety	%	Začiatok semestra			Koniec semestra		
			Počet hodnotení	Podiel zo študentov zapísaných na fakulte	Podiel zo študentov zapísaných na univerzite	Počet hodnotení	Podiel zo študentov zapísaných na fakulte	Podiel zo študentov zapísaných na univerzite
EF	3273	15,72	2315	70,73	11,12	2581	78,86	12,40
FHV	5721	27,48	4356	76,14	20,92	4313	75,39	20,72
FPVaMV	2482	11,92	1682	67,77	8,08	1557	62,73	7,48
FPV	2607	12,52	2294	87,99	11,02	2277	87,34	10,94
PF	4005	19,24	3118	77,85	14,98	2660	66,42	12,78
PrF	2730	13,11	2132	78,10	10,24	2138	78,32	10,27
Spolu	20818	100,00	15897	76,36	76,36	15526	74,58	74,58

⁸ Pojem študentozápis vyjadruje počet študentov zapísaných na hodnotené predmety, z čoho vyplýva, že jeden študent je zapísaný na viac hodnotených predmetov (v priemere na jeden hodnotený predmet je zapísaných 37 študentov).

Pri vstupnom testovaní študentov za UMB dosiahla priemerná známka hodnotu FX (od 3,55 do 4). Pri výstupnom hodnotení boli študenti úspešnejší. Výstupné hodnotenie sa uskutočnilo v poslednom týždni výučbovej časti letného semestra bez prípravy študenta na ukončenie predmetu. Vstupné a výstupné testy k hodnoteným predmetom boli totožné. Tvorba testov bola v pôsobnosti garantov predmetov. Za vstupné a výstupné testovanie zodpovedali prodekaní pre pedagogickú činnosť fakúlt UMB. Dosiahnuté výstupné hodnotenie podľa fakúlt sa pohybovalo v škále od 2,32 (Fakulta humanitných vied) do 2,98 (Pedagogická fakulta). Priemerná známka za UMB vo výstupnom hodnotení predstavuje hodnotenie 2,62.⁹

Vzhľadom na prevládajúce kombinované hodnotenie predmetov spojené s priebežným a záverečným hodnotením sme porovnali výsledky vstupného a výstupného testovania (rovnaký test s cieľom zistiť progres študenta absolvovaním prezenčnej formy výučby) s výsledným hodnotením predmetov získaným v rámci ukončenia študijných povinností podľa požiadaviek na ukončenie predmetu uvedených v informačnom liste.

Priemerná známka za hodnotené predmety na UMB, ktorá zohľadňuje aj samostatnú prípravu študenta na ukončenie študijných povinností dosiahla hodnotenie 1,94 (B). Z uvedeného vyplýva, že napr. študenti Pedagogickej fakulty, ktorí získali vo výstupnom testovaní priemernú známku 2,98 (D) samoštúdiom si zlepšili hodnotenie v predmete a dosiahli priemernú známku 1,70 (B). Z uvedeného vyplýva, že študenti si osvojujú vedomosti počas celého semestra, nielen v rámci výučbovej časti. Ukázali sa dokonca niektoré anomálie – vo výstupnom testovaní v niektorých predmetoch, pri použití toho istého testu, sa dosiahli horšie výsledky ako vo vstupnom testovaní, čo možno vysvetľovať rôzne, napr. aj úmyslom študentov zmariť meranie. Hodnotenie úrovne vedomostí a zručností študentov v predmetoch je uvedené v prílohách 14a – 14g.

Hodnotenie študentov sa vo väčšine prípadov uskutočňuje jedným vyučujúcim (s výnimkou štátnych skúšok alebo priebežných hodnotení počas semestra priamo na vyučovacej hodine). Vyššia objektivita sa získa, ak hodnotenie napríklad projektu, záverečnej práce robia nezávisle dvaja odborníci (vyučujúci a oponent) alebo hodnotenie predmetu uskutočnené vyučujúcim verifikuje garant predmetu. Z hľadiska zvýšenia objektivity hodnotenia sa v niektorých predmetoch písomné testy s uzatvorenými odpoveďami skenujú a vyučujúci do hodnotenia nezasahujú. Objektivita hodnotenia je však ovplyvnená kvalitou vytvorených testov.

Osobitný kontrolný mechanizmus na preverovanie hodnotenia študentov sa aplikuje len v prípade prenesených študijných povinností. V súlade s ECTS a študijným poriadkom UMB študenti, ktorí nesplnili všetky študijné povinnosti v akademickom roku a získali potrebný počet kreditov na zápis do vyššieho roka štúdia získavajú na vykonanie opätovne zapísaného predmetu jeden riadny a jeden náhradný termín. Pri prenesenej povinnosti v náhradnom termíne preveruje hodnotenie študenta aj druhý vyučujúci, zvyčajne garant predmetu alebo garant študijného programu. Iný spôsob preverovania hodnotenia študentov je v situácii, ak semináre/cvičenia k predmetu vedú vyučujúci s právom priebežného hodnotenia a prednášky vyučuje profesor alebo docent, záverečné hodnotenie predmetu vykonáva prednášajúci. Každý študent, ak nie je spokojný s výsledkom hodnotenia má právo obrátiť sa na skúšajúceho a žiadať objasnenie, prečo a v čom neuspel alebo problém s hodnotením rieši na úrovni prodekana či dekana fakulty.

⁹ Hodnotenie podľa klasifikačnej stupnice: A (1 - 1,49), B (1,5 - 1,99), C (2 - 2,49), D (2,5 - 2,99), E (3 - 3,49) a FX (3,5 - 4).

Všetky záverečné práce, ktorých obhajoba je súčasťou štátnej skúšky, sa hodnotia vedúcim/školiťom, ďalej hodnotenie podľa stanovených kritérií robí oponent – zvyčajne odborník z praxe, a konečné hodnotenie obhajoby záverečnej práce vykonáva skúšobná komisia pozostávajúca minimálne zo štyroch členov vrátane odborníkov z externého prostredia.

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, kedy z dôvodu menšieho počtu študentov zapísaných na štúdium študijného programu prevládalo ústne skúšanie a hodnotenie, v súčasnosti v skupinách s veľkým počtom študentov prevláda písomné hodnotenie. Ústne hodnotenie sa využíva priebežne na seminároch/cvičeniach a v predmetoch s malým počtom študentov. Ústne hodnotenie je prirodzenou súčasťou hodnotenia predmetov napríklad v odbore etika, v jazykovedných a literárnovedných disciplínach filologických odborov, rovnako je samozrejmosťou pri overovaní schopností a kompetencií v tlmočnických disciplínach. Charakter väčšiny predmetov humanitných, pedagogických, historických vied a vied o športe však vyžaduje kombináciu ústnej a písomnej formy, prípadne kombináciu s inými formami hodnotenia. Voľba formy hodnotenia závisí aj od typu predmetu, kde disciplíny s prevahou teoretickej povahy jednoznačne viac využívajú písomné skúšanie. Písomné alebo ústne hodnotenie má svoje prednosti i nedostatky. Väčšia miera subjektivity v hodnotení je pri ústnom preverovaní vedomostí, na druhej strane zistenie tvorivosti študenta, jeho predpokladov na vykonávanie určitého povolania je vyššie ako pri písomnom hodnotení. Písomným hodnotením sa dajú rýchlo overiť naučené vedomosti a nie aktivita, kreativita študenta a jeho schopnosť aplikácie vedomostí v praxi.

Aplikácia informačno-komunikačných technológií vo výučbe zefektívnila aj spôsoby hodnotenia študentov. Pomocou overovacích testov bez ich hodnotenia učiteľom majú študenti možnosť sebareflexie, zistiť úroveň vedomostí a pripravenosti na zvládnutie študijnej povinnosti. Písomné overovanie vedomostí s využitím informačno-komunikačných technológií a skenovania výsledkov zvyšuje objektivnosť hodnotenia. On-line komunikácia s učiteľom a študentmi navzájom v priebehu štúdia predmetu uľahčuje študentom proces učenia sa a prípravy na úspešné zvládnutie študijných povinností.

Overovanie kompetencií a spôsobilostí študentov vzhľadom na potreby európskeho trhu práce sa uskutočnilo napr. na Ekonomickej fakulte prostredníctvom Bloomberg Assessment Test v anglickom jazyku v študijnom programe Financie, bankovníctvo a investovanie. Študenti sú zaradení do európskej databázy z hľadiska získavania budúceho zamestnania. Experimentálne sa overujú kompetencie študentov UMB aj v rámci projektu AHELO. Z hľadiska zvýšenia objektivity hodnotenia vedomostí študentov Právnickej fakulty sú vo vybraných predmetoch skúšajúcimi sudcovia a advokáti. Študenti fakulty majú možnosť otestovať si svoje vedomosti o predchádzaní kriminality tým, že participujú na výučbe na základných a stredných školách.

Zlepšenie výsledkov študentov v rámci jednotlivých predmetov sa dosahuje aj pomocou e-learningového vzdelávacieho portálu (LMS MOODLE) alebo Akademického informačného systému (anketa, predbežné testy), ktoré ponúkajú študentom možnosť otestovať si získané vedomosti pred termínom konania záverečného hodnotenia predmetu. Ide o aplikáciu metódy dokonalého zvládnutia učiva, tzv. mastery learning, ktorej základom je rozdeľovanie učiva na menšie časti. Študent si sám určí tempo a priebežne si testuje vedomosti. Priebežné testy sa učiteľom nehodnotia. Slúžia ako spätná väzba pre študenta. Podstatné je, aby študent zvládol učivo k termínu hodnotenia učiteľom. Príkladom využívania tejto metódy sú predmety z manažmentu, informatiky, matematiky, cudzích jazykov, komunikácie a i.

Niektoré fakulty majú skúsenosť so zisťovaním sebareflexie študenta vo vybraných predmetoch (psychológia, manažérska komunikácia, manažment ľudských zdrojov, a i.)

formou písania denníka, v ktorom si študent priebežne zaznamenáva myšlienky, postoje a názory na jednotlivé témy učiva alebo určitú situáciu, porovnáva svoju skúsenosť s teóriou, zachytáva zmenu v osobnom rozvoji, kritickom myslení, v zlepšení schopnosti napr. riešenia problému vzhľadom na obsah predmetu. Ide skôr o ojedinelé spôsoby hodnotenia študentov, avšak tento typ sebahodnotenia sa podporuje najmä vo vzťahu k profesijnému sebauťváraniu.

4. Návrh opatrení za účelom odstránenia nedostatkov v kvalite výučby

S prihliadnutím na kritériá európskeho kvalifikačného rámca a zvýšenia kvality výučby je potrebné:

- a) upraviť informačné listy o výstupy vzdelávania (learning outcomes) podľa jednotlivých predmetov s určením odborných vedomostí, kompetencií, schopností a zručnosti; jednoznačne určiť podmienky (kritériá) priebežného a záverečného hodnotenia v informačných listoch;
- b) rozvíjať zahraničné kontakty nielen s partnerskými vysokými školami v strednej a východnej Európe, ale aj v krajinách Ázie, USA prípadne Škandinávie;
- c) operatívne ponúknuť predmety hosťujúcich profesorov ako výberové predmety všetkým študentom UMB;
- d) v hodnotiacej správe sledovať nielen pôsobenie zahraničných učiteľov (incoming) na UMB ale aj prednáškové pobyty vyučujúcich z UMB na zahraničných univerzitách;
- e) inovovať študijné plány s cieľom odstránenia duplicit vo výučbe, zníženia počtu predmetov pri zachovaní „celoštátne prijatého jadra“ vedomostí a zvýšenia kreditovej dotácie na predmet, orientácie obsahu štúdia pre potreby praxe;
- f) zapájať do výučby viac odborníkov z praxe a medzinárodne uznávaných expertov zo Slovenska a zahraničia;
- g) vytvárať podmienky na ponuku študijných programov v cudzích jazykoch vrátane tvorby spoločných študijných programov (double degree) s cieľom zvýšiť počet zahraničných študentov na UMB;
- h) motivovať pedagógov k zvyšovaniu kvality výučby ocenením vynikajúcich výsledkov nielen ich vedeckovýskumnej činnosti, ale aj ich pedagogickej činnosti, zahrnúť tieto výsledky do vnútornej evalvácie fakúlt;
- i) vo vstupnom a výstupnom hodnotení kvality výučby prihliadať na špecifiká predmetov.